

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

אפיק ושות'

גיליון 38, 24 דצמבר, 2009

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

1. מאמר בנושא: עירייה אינה חסינה מתובענות ייצוגיות

מאמר זה, אשר פורסם לאחרונה ועוסק בנושא חשיפה של רשויות מקומיות לתובענות ייצוגיות פורסם במגזין "מכרזים" ובאתר האינטרנט של יפעת מכרזים, בו ניתן לראות גם מאמרים אחרים של משרדנו:
<http://www.iprojects.co.il/Tenders/new/expert.asp?Expertid=12>

מאמר זה פורסם על ידי עו"ד שלי מלכה, אשר הצטרף למחלקה המנהלית של משרדנו לאחרונה. עו"ד מלכה הינו בעל תואר מוסמך במשפטים בהצטיינות ובטרם הצטרף למשרדנו שימש מספר שנים כיועץ מקצועי לח"כ מאיר שטרית כשר הבינוי והשיכון בענייני מנהל מקרקעי ישראל וכשר הפנים בנושאי שלטון מקומי, מנהל התכנון ושירותי כבאות והצלה. במסגרת פעילות זו גם היה מעורה בתחום הועדות הממונות ברשויות מקומיות, אחד התחומים בהם מתמחה משרדנו.

2. החלטות שיפוטיות מהתקופה האחרונה

א. ניתן לגבות חוב ארנונה מבעל שליטה בחברה בע"מ אשר שכרה נכס ולא שילמה ארנונה בגין [עת"מ (ת"א) 331-08 בקייר נ' עיריית תל-אביב ואח', 13.12.2009]

בית המשפט המחוזי בתל אביב בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, דחה טענת המערערת לפיה ועדת הערר לענייני ארנונה שליד עיריית תל אביב טעתה, עת ביקשה לגבות ממנה חוב ארנונה בגין נכס, אשר שימש כמסעדה, שהחזיקה חברה בע"מ אשר הייתה בניהולו ובבעלותו של בעלה לשעבר.

עיריית תל אביב תבעה את חוב הארנונה מהמערערת, לאחר שלא ניתן היה לגבות אותו מהחברה עצמה ואף לא מבעל החברה, בעלה של המערערת, בשל קשיים כלכליים בהם היו נתונים. מאחר והמערערת הייתה רשומה במועד החיוב כבעלת שליטה בחברה ניתן היה, לגרסתה של עיריית תל אביב, לגבות ממנה את החוב, וזאת עפ"י סע' 79 (ב) לתיקון מס' 7 לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקון חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג 1997, המתיר לפעול לגביית חוב של חברה פרטית "מבעלי שליטה" כאשר החברה לא משלמת את החוב.

בית המשפט דחה את טענת המערערת כי אין לה זיקה לחברה והמניות הוחזקה בנאמנות עבור בעלה לשעבר וציון, כי המערערת לא השכילה להגיש ראיות ומסמכים לתמוך בגרסתה כגון הסכם נאמנות או הסכם יחסי ממון בין בני זוג ואף לא הסכם גירושין.

ב. ניתן לעתים לברר במסגרת בקשה למתן הוראות יחסים חוזיים בין הצדדים [עא 5863/07 מחצבות אשרת בע"מ נ' י. קלוש עפר חישוב ופיתוח הר הדר, 10.12.2009]

בית המשפט העליון החזיר לבית המשפט המחוזי את התיק לביורר שאלה עובדתית, אולם לא התערב בשיקול הדעת של בית המשפט המחוזי בהחלטתו לדון בתיק בהליך של מתן הוראות.

הליך של מתן הוראות הינו הליך מזורז בו רשאי בעל תפקיד מטעם בית המשפט לפתוח בהליכים הקשורים להליך של כינוס, פשיטת רגל או פירוק. בעוד שהליך מהיר זה עשוי להוות יתרון לבעל התפקיד, יתרון זה בא על חשבון זכויותיהם של צדדים שלישיים ועל כן על בית המשפט להפעיל שיקול דעת באפשרו הליך זה.

ג. הפסקת כהונת חבר מועצה בשל איחור בהסדר חוב כספי לעירייה, [עת"מ 5994-10-09 (חי') עואד נ' עירית טמרה ואח', 20.12.2009]

בית המשפט לעניינים מנהליים בחיפה ביטל החלטת ראש מועצה להפסיק כהונת חבר מועצה בשל אי תשלום חוב חוב ארנונה והיטל ביוב. סעיף 120(10) לפקודת העיריות [נוסח חדש], קובע כי חברותו של חבר מועצה, אשר לא הסדיר את חובותיו לעירייה, תופסק. במקרה דנן, ראש העיר הודיע לעותר, כי בשל אי הסדרת החוב במועד ובמסגרת סמכות המוקנות לו לפי סעיף 123 לפקודת העיריות מופסקת חברותו במועצת העיר. בית המשפט קיבל את העתירה וציין, כי הזכות לבחור ולהיבחר לרשות המחוקקת ולרשויות המקומיות היא זכות יסוד ולכן, הפסקת כהונה של נבחר ציבור צריכה להיעשות רק בנסיבות קיצוניות. במקרה דנא אין מדובר בנסיבות קיצוניות ועל כן הורה על הארכת המועד וביטול החלטת ראש העיר.

בברכת סוף שבוע נעים.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של קרוב ל-1,500 איש וכוללת פרסומים מקצועיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להצטרף לרשימת התפוצה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר מייל זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה בו כל שינוי. אין האמור במייל זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

עירייה אינה חסינה מתובענות ייצוגיות

אחד התחומים המרכזיים בהם מטפלת המחלקה המנהלית של משרדנו הוא התחום המוניציפאלי – בין בליווי שוטף של רשויות מקומיות ובין בייצוג גופים כנגדן. לאחרונה ניתנה החלטה משמעותית על ידי כבוד השופטת שרה גדות בבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד עיריית תל אביב – יפו בענין גולן. להחלטה זו יכול ותהיה השפעה מהותית על קופת עיריית תל אביב. כן, החלטה זו מהווה תמרור אזהרה לכל ראש רשות מקומית בישראל.

תובענה ייצוגית הינו הליך בגדרו יכול אדם להגיש - בשם קבוצה גדולה של אנשים - תובענה המתייחסת למעשה, עסקה או סדרה של מעשים או עסקאות, הנוגעים לכל החברים באותה קבוצה. תכליתה של התובענה הייצוגית הינה: (א) יצירת הרתעה; (ב) מתן פיצוי מקום שבו הופרה חובה; וגם (ג) חסכון בעלויות משפט - הן לתובעים והן למערכת המשפט. במקרה גולן הוגשה בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית בגין גביית יתר על ידי עיריית תל אביב בסך של 83 ש"ח בגין גרירת רכב על ידי פקחי העירייה - סכום המהווה שלישי מסך הקנס, אשר נדרש מר גולן לשלם לקופת העירייה בגין גרירת הרכב וזאת בנוסף לקנס המוטל בגין חניה בניגוד לחוק.

על פי דין יכולה רשות מקומית לגבות כספים רק מכוח סמכות מפורשת המוענקת לה בחוק. בית המשפט קבע בהחלטתו, כי "עמלת הגרירה" נגבתה שלא כדין, מכיוון שאין כל הוראת חוק מפורשת, בין באמצעות חוק עזר עירוני ובין מכוח פקודת העיריות, המעניקה סמכות לעירייה לגבות. החלטה זו מעמידה את עיריית תל אביב במצב בו יתכן ותיאלץ לפצות אלפים שרכבם נגרר בתחומה החל משנת 2001, פיצוי העשוי להסתכם בסכומי עתק. מנתונים שמסרה העירייה, מידי שנה נגררים בתחומה כ- 95,000 מכוניות ומשמעות מספר זה הינו סיכון להחזר כולל של למעלה מ- 60,000,000 ש"ח - סכום אשר יכול בנקל למוטט כלכלית רשות מקומית. אין חולק, כי החלטה זו מהווה תמרור אזהרה ברור לכלל ראשי הרשויות, אשר לא אחת כלל אינם מודעים לפעולות הנעשות בתחומן. היעדר תשומת לב מצד ראשי הרשויות והנבחרים נובע, לא אחת, מחוסר ניסיון וחוסר מודעות לרבות אי הכרת המסגרת החוקית שעל פיה מורשים לפעול. החלטה זו בהחלט יוצרת אפקט הרתעתי חזק על ראשי רשויות המוזמנים לעשות בדק בית בהחלטות מנהליות אשר יש בהן כדי להעמיד הרשות המקומית בפני חשיפה לתובענות ייצוגיות. הרתעה זו צריכה להוות תמריץ לראשי רשויות להקפיד הקפדה יתרה שלא לפגוע בכיס תושביהם שלא כדין ולנהל את הרשות על פי אמות מידה הקבועות בחוק. כך, מומלץ לקבל יעוץ משפטי מונע באופן שוטף על ידי עורך דין המתמחה בתחום המוניציפאלי ומומלץ אף לשכור שירותים של עורך דין כאמור כדי לבחון את המצב הקיים ברשות – מעין הליך של "בדיקת נאותות" כמקובל בעסקאות בשוק האזרחי.

*מאת: עו"ד שלי מלכה

* הכותב הינו עורך דין במחלקה המנהלית של משרד עורכי הדין אפיק תורג'מן ומתמקד בעיקר בתחום המוניציפאלי ומכרזים. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.

גליון מס' 4068
10/12/2009

מה בגליון?

מידע בלעדי

מכרזים

תוצאות מכרזים

מהעולם

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069

מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073

מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138

פקס: 03-5635075

מובהר בזאת כי המערכת אינה אחראית, במישרין או בעקיפין, לתוכן הפרסום ו/או לאמיתות מצגיו, לרבות כל מצג שיש בו להעיד על תכונות המפרסם או המוצר או השרות המוצע, והאחריות הבלעדית אפוא לתוכן הפרסום ולכל עניין המשתמע ממנו היא על המפרסמים בלבד.